

Nakon doručka, zapovjednik nas je upoznao s bradonjom koji je tog jutra stigao kao zamjena. Primijetio sam da je svima na prvu loptu bio antipatičan. Predstavio se kao Knez. Nisam mu želio zapamtiti ime, kao da sam slutio kako se nećemo dugo družiti. Rukovali smo se i odmah mi je postao odbojan. Mlohav stisak i znojni dlanovi. Nervoja je iz njega izbijala kroz sve pore. Očito je bilo da ga puca neki film koji nije imao veze s dolaskom u postrojbu, jer je već imao dva mjeseca staža na terenu. No o čemu god da se radilo, tog trena nije me zanimalo.

Distanca prema njemu bila je pojačana time što je stigao iz antiterorističke jedinice, pa smo u prvi mah očekivali uobičajeno foliranje. Srećom, novi je bio šutljiv tip, na čemu smo mu bili zahvalni. Nervoja koju nije mogao sakriti očitovala se u svakom njegovom pokretu. Ponašao se kao da nešto ili nekoga čeka. U početku smo mislili da je crv koji ga je iznutra proždirao uzrok pretjeranoj pedantnosti s kojom je preslagivao opremu uz uzglavlje ležaja. No kasnije su nam dečki iz njegove bivše postrojbe pričali da je i inače bio takav. Izgledao je kao da mu netko potajice pegla uniformu. Svaki je komad na njemu bio savršeno dotjeran i čist, kao da je spreman za vojnu paradu. Spavao je ispod prozora, u kutu koji je pretvorio u matematički složeno stanište u kojem je sve bilo dovedeno do savršenstva. Njegova je prostirka izgledala kao cvijetnjak s bijelom, niskom drvenom ogradom, uzgojen na odlagalištu smeća. Pušku je rastavljao i čistio beskrajno dugo, kirurškom preciznošću podmazujući svaki dio, na što mu je zapovjednik skrenuo pozornost kako je mudrije pušku očistiti brže, ali više puta u danu, nego li jednom, a temeljito. Razlog je bio jednostavan, ako to činiš na brzinu, manja je šansa da te uzbuna zatekne s rastavljenim oružjem. Nisam ulazio u tu teoriju, jer i bez nje nam je bradonja svakom svojom gestom podizao tlak. Čak i uredno složenim dijelovima rastavljene puške, bilo da ju je čistio brzo ili polako. No, koliko god da je iritirao ljude u spavaonici, bilo je tu nečega pozitivnog. Uvijek je dobro imati nekog tko svima ide na živce, jer takva osoba drži ostatak ljudi u zajedništvu. Ako smo se ikad međusobno separirali, bradonja je to definitivno promijenio.

S obzirom na to da su se među ljudima u neravnomjernim valovima izmjenjivale malodušnost i histerija, te da su neki svojim ponašanjem postali prijetnja i sebi i drugima, zapovjednik je odlučio među nas dovesti svećenika ne bi li nam uputio koju riječ utjehe i ohrabrenja. Nakon blagoslova spavaonica i vojske, bila je predviđena ispovijed. Svećenik je pogledao prema ljudima i primijetio da se bradonja uzvrtio. Zajedno su izašli iz spavaonice. Sat vremena kasnije iz WC-a se začuo pucanj. Bio je to čudan prizor. Uredno utegnute uniforme i uglancanih čizama, bradonja je sjedio u tuš-kabini u lokvi krvi. S prednje strane uglađen, počešljan i do perfekcije podrezane brade, dok mu je sa stražnje strane nedostajala polovina glave. Kasnije smo se upoznali s dečkima iz antiterorističke kod kojih je bradonja bio prije nego što je došao k nama. Rekli su da se sam javio za premještaj, ni sam ne znajući što bi sa sobom. Nekoliko dana prije toga došao je od kuće gdje mu je žena dala do znanja da želi razvod braka. Otkad ju je upoznao niti jednu drugu ženu nije uzeo u misli. Bila je njegov život, razlog zbog kojeg je disao. Rijetko će koja žena doživjeti ljubav i pažnju na način na koji je ona time bila počašćena. Kad mu je rekla da je gotovo, najprije je dugo nijemo gledao u prazno. Zatim je počeo izbjegavati obroke, čak je prestao uzimati tekućinu. Kažu da je danima znao ležati glave zabijene u dlanove, plakati bez glasa, grčeći se na krevetu od nevidljivog bola. Rijetki su razumjeli o čemu je riječ, no oni koji su shvatili pokušali su ga utješiti pričom o vremenu koje sve liječi. Bradonja je razumio kako mu dečki nisu davali savjete tek reda radi, i bio je zahvalan za svaku riječ ohrabrenja. Shvaćao je kako je svaka podrška bila vrijedna jer su si dečki dali truda da mu poklone vrijeme i pokušaju olakšati tugu. Tu za njega nije bilo dvojbe, ona je bila prisutna tek onda kad su ga uvjerali kako će jednog dana sve biti u redu. Bio je svjestan toga, no bol koju je proživljavao bila je presnažna

da bi izdržao i iduću minutu. U takvom stanju "sutra" mu se činilo nedokučivo dalekim i tog časa nimalo korisnim.

Na koncu se javio u našu postrojbu, čini se baš zato što se o nama pričalo kako na terenu imamo najviše gubitaka. No ogorčenje je bilo neizdrživo. Nije uspio dočekati odlazak na neki od zadataka na čemu sam mu na neki način bio zahvalan. Možda bi u akciji nepromišljeno otkrio položaj i time riskirao život nekoga od nas. Ako je već odlučio otići, odabrao je najbolji mogući način. Siguran sam da je s bradonjom umrla posljednja velika ljubavna priča i mada ga nisam stigao upoznati, danas imam osjećaj kako sam ga znao više, nego bilo koga iz spavaonice. Svojom je šutnjom otkrio priču o sebi naučivši me da čovjek jednim potezom okidača može ispričati mnogo, ako je cijev okrenuo u pravom smjeru. Može biti veliki kreator, usmjeriti događaje u raznim pravcima s nebrojenom mogućnošću zapleta i raspleta. Smaknuti ili ne smaknuti čovjeka, tom se odlukom mijenjao čitav tok stvari koje su se odmotavale do beskraja. Poput pločice domina lagano kvrcnute prstom, koja svojim padom pokreće nezaustavljivi rušilački niz izvan svake daljnje kontrole, tako je i bradonja samo jednim potezom izmijenio živote tko zna kolikom broju ljudi. U taj sam se sustav zakonitosti već za nekoliko dana uvjerio na svojoj koži.

Nekoliko godina kasnije sasvim sam slučajno upoznao bradonjinu udovicu. Čuo sam kako je nakon njegove smrti bila užasno potresena. Nije bilo lako suočiti se s činjenicom da si nekome bio jedini razlog za život i da si taj razlog nehotice oduzeo, postavši i razlogom za smrt. Kasnije se predstavljala kao udovica palog branitelja koji je poginuo u akciji. Puna bijesa i mržnje, iz dna duše je pljuvala sve što nije naše. Vjerojatno je na koncu i samu sebe uvjerila da je tako. No besplatne dionice, poklonjen stan, automobil s povlasticom, te visoka mirovina, nakon kratkog vremena su je, vjerujem, pristojno utješile. Nikad ih se nije odrekla u korist njegovih roditelja koji bol za gubitkom sina jedinca nikad nisu prežalili. Umrli su nekoliko godina kasnije, kako to stari ljudi običavaju reći, od tuge. Ako je tuga ikad bila prirodnim razlogom smrti, onda je u kući Knezovih zasigurno mogla biti ubilježena u obiteljsku povijest bolesti.